

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות
מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויצא תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
17:52	17:17	* 16:27	י-ם
17:47	17:14	16:23	ת"א
17:47	17:14	16:23	חיפה
17:51	17:17	16:26	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:07

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויצא תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

1 ההצלחה בתורה תלויה בעמל

פרשה למעשה:

5 יציאת צדיק מן העיר עושה רושם

9 ניסיון הממון - מעלה או מוריד עד התהום

12 עולם של ניסיונות

15 הבוטח בה' חסד יסובבנו

דברי זיכרון:

17 לדמותו של מו"ר רבי דב מאיר רובמן זצ"ל

ההצלחה בתורה תלויה בעמל

צעיר ממנו בארבעים שנה, היה אומר:
 "זהו, מספיק. לך לישון!..." אבל הוא
 עצמו המשיך ללמוד.

בוקר אחד, הגיע רבי אליהו שטרית,
 שהיה כותב את חידושיו, וראה את
 כמות הדפים - מלאי החידושים -
 ש ה ת ח ד ש ו
 במהלך הלילה.
 הוא פנה למרן
 ושאלו: "רבינו לא
 ישן כל הלילה?"
 נענה מרן והשיב
 לו: "לא באה לי
 שינה".

מרן לא היה הולך
 לישון! הוא היה
 לומד ולומד עד
 שהשינה באה
 אליו. שם - במקום שלמד - נרדם.
 בבחינת מה שנאמר ביעקב אבינו "וַיִּלָּן
 נָשָׁם - פִּי בָּא הַשְּׁמַשׁ".

וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלָּן נָשָׁם פִּי בָּא הַשְּׁמַשׁ
 (בראשית כח, יא).

יעקב אבינו עובר דרך הר המוריה -
 הר הבית ובית המקדש, המקום בו
 אביו - יצחק אבינו - נעקד על גבי
 המזבח. "אמר הקב"ה: צדיק זה בא
 לבית מלוני ויפטר
 בלא לינה? מיד
 בא השמש" (חולין
 צא ע"ב).

"כי בא השמש"
 פירושו, שיעקב
 אבינו לא הלך
 לישון. הוא לא בא
 אל השינה, אלא
 השינה באה אליו.

מרן רבינו עובדיה
 יוסף זצ"ל היה
 יושב כל לילה ולומד עד שעה שתיים
 או שלוש לפנות בוקר. בשעות אלו גם
 היה כותב את חידושיו. כל זאת גם
 בהגיעו לגיל תשעים. לעוזרו, שהיה

**"הקב"ה חנן אותי
 בכישרונות מיוחדים.
 ככל שלב בחיי לא
 היה לי קושי בלימוד
 התורה. לא קיימתי את
 התורה מעוני. ומשום
 כך אני בוכה..."**

אמר ביאור נפלא על דברי חז"ל אלו,
דברים המשמחים את הלב:

אין הכוונה לעוני ולעושר כספי, אלא
לעוני ועושר בדעת!

מי שקשה לו ללמוד, הוא מתקשה
להבין את השקלא וטריא של הגמרא,
מוחו אינו קולט את קושיית התוספות
ותירוצו, ואף על פי כן הוא ממשיך
לעמול ולהתייגע, לנסות להבין - זהו
"המקיים את התורה מעוני", ולו
מובטח כי "סופו לקיימה מעושר" -
הוא יזכה שייגיע יום וליבו ומוחו ייפתחו
להבין ולהשכיל, ללמוד וללמד. כי
"נפש עמל עמלה לו" (משלי טז, כו),
והבא להיטהר - מסייעין אותו".

כשרבי אהרן קוטלר שמע את הפירוש

אמרו חז"ל (אבות ד, ט): "כל המקיים את
התורה מעוני סופו לקיימה מעושר".

פשטות הדברים היא, כי מי שיקיים
את התורה מעוני - יזכה להעשיר.

ותמה על כך האלשיך הקדוש (ויקרא כה,
ל), שהלא היו גדולי תורה רבים
שלמדו בעוני ולא העשירו, וזה לשונו:
"והנה יעד ממהר רבי חנינא בן דוסא,
שקיים את התורה מעוני ולא העשיר
עד יום מותו, וכן רבי אלעזר בן פדת
ורבה בר נחמני, ורבים עד אין קץ
כיוצא בהם".

הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל, מי
שהקים את יהדות אמריקה ואת עולם
התורה שבה, ישב פעם עם ידידו
הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, והלה

זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה ה'

בשעה טובה ומוצלחת יצא לאור
ספר מפתחות "משכני אחריד"
על כל סדרת ספרי "משכני אחריד" של מורינו ורבינו מרן ראש הישיבה
הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א
הכוללים בתוכם: מפתח צרכים/נושאים, מפתח מקורות תנ"ך, ש"ס, מדרשים ומפרשים
מפתח רבנים, סיפורים ועוד...

ניתן להשיג משרדי הישיבה, בטלפון: 02-5000455

הנ"ל הוא פרץ בבכי.

שאלו הרב הוטנר לסיבת בכיו, והוא השיב: "הקב"ה חנן אותי בכישרונות מיוחדים. בכל שלב בחיי לא היה לי קושי בלימוד התורה. לא קיימתי את התורה מעוני. ומשום כך אני בוכה: אילו היה לי קושי בלימוד התורה - הייתי יכול להעפיל לגבהים גבוהים יותר מאשר מה שאני עכשיו!"

עמל התורה - זו היתה מעלתו המיוחדת של מרן זצוק"ל!

רבים שואלים: איך יתכן כדבר הזה, שבן אנוש ידע עשרות אלפי ספרים על בורים בעל פה? התשובה לכך היא: עמל התורה! מרן עמל בכל כוחותיו על התורה הקדושה, וגם דברים שכבר שלט בהם - היה ירא שמא ישכחם, ולכן היה חוזר עליהם שוב ושוב. הַחֲזָרָה היא עמל התורה.

ובעת לימודו - היה שוכח מכל העולם! פגשתי, באחת הבריתות, יהודי שהיה נוהג לגונן על מרן כשהיה יוצא מהשיעור בבית הכנסת היזדים, וההמונים היו מתנפלים עליו לשאול

ולהתברך, והוא - שהיה גיבור כוח - היה מרחיק את האנשים שלא ילחצו את מרן.

וכך סיפר לי: פעם אחת, כשמרן יצא מהיזדים, ואני פְּהַרְגְּלִי הרחקתי מעליו את הקהל, שמעתי שהנהג מזכיר למרן שעליו להגיד לי תודה על כך שאני מפנה לו את הדרך. מרן השיב לו שבוודאי הוא מעוניין להודות לי, והורה לנהג לומר לי להיכנס לרכב, ושם יזדה לי.

מרן התיישב ברכב ומיד שקע בתלמודו. הנהג הציע לי להתלוות אליהם לנסיעה ולעלות הביתה, שם ייתן לי הרב את ברכתו.

אלא, שמיד כשמרן הגיע הביתה - והשעה היתה קרוב לאחת עשרה בלילה - הוא פשט את גלימתו, וממש רץ לשולחנו והחל לכתוב. נעמדתי ליד השולחן בתקווה שיבחין בי ויזכור לברך אותי. אני מצדי לא העזתי, כמובן, להפריע לו.

בשעה שלוש בלילה הרים מרן בפעם הראשונה את עיניו מהספרים בהם למד, והבחין בי!

לשולחן הכתיבה ומתחיל לכתוב, שאלוהו: מה קרה? והשיב: "הראוני בחלומי פלפול ארוך בדברי הפוסקים ואני ממחר לכתוב אותו פן אשכח ממנו משהו!" וכי באמת היה חשש שמרן ישכח? הלא כל התורה כולה היתה מונחת בזיכרוננו כמונחת על כף ידו! אלא, כך היה מרן! היה לו פחד שישכח!

"וַיִּקְרַע יַעֲקֹב מְשַׁנְתּוֹ" (בראשית כח, טז) - אומרים על כך חז"ל (ילקוט שמעוני פרשת ויצא רמז קט): "אל תקרי מְשַׁנְתּוֹ אלא מְמַשְׁנְתּוֹ". וכי איזו שינה היתה ליעקב? שינה עם סולם שראשו מגיע השמימה, עם מלאכי אלוקים עולים ויורדים, שינה עם הבטחות מפליגות ונשגבות, ואף על פי כן הדבר החשוב ביותר ליעקב אבינו הוא המשנה, התורה בה הוא עסוק. עד כדי כך שהוא קץ בשינה הזאת - וייקץ מלשון נְשָׁקֵץ בה - ובלבד שיוכל להמשיך לעסוק בתורה.

"מי אתה ומה אתה עושה כאן?" שאל.

"אני הוא זה שהרב הסכים לברכו", השבתי.

"אוי ואבוי! תמחל לי!" התחנן מרן לאחר שנזכר בהבטחתו. "פשוט שקעתי מיד בלימוד ושכחתי. ועתה שב עמדי ותשתה משהו".

"רבנו לא צריך לבקש את מחילתי", הסמקתי כולי. ומרן הודה לי בכל לב, ונתן לי את ברכתו.

מרן, שידע את ערכה של התורה הקדושה, השקיע בה את כל כוחותיו. עמל והתייגע בה, בשקיעות מוחלטת, בלי להתעייף, כמעט בלי לאכול ובלי לישון.

בניו סיפרו כי בבוקר, מיד לאחר שאמר את ברכות התורה, רץ ללמוד, בלי להתמהמה, עד שהגיע זמן התפילה. ובוקר אחד, כשראוהו רץ

יציאת צדיק מן העיר עושה רושם

גָּרָרָה" (שם כו, א), "וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיַּחַן בְּנַחַל גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם" (שם יז), ולא כתוב "ויצא". מהו החילוק בין אברהם ויצחק ליעקב?

נאמרו על כך כמה ביאורים נפלאים: הביאור הראשון - על מי עושה יציאת הצדיק מן העיר רושם? על הצדיקים הנמצאים בתוך העיר. הם המרגישים את ההוד וההדר של הצדיק שנמצא בעירם, ואת חסרונו לאחר שיצא. אבל בני אדם שאינם צדיקים - מהיכן ירגישו בחסרונו, הרי גם כשנמצא בעיר הם אינם מרגישים בהודו והדרו. כשאברהם אבינו, וכן יצחק, יצאו מהעיר - לא היה מי שירגיש בחסרונם.

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה (בראשית כח, י).

רש"י מביא מהמדרש (בראשית רבה סח, ו): "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו? אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה". ויש להבין, הרי גם באברהם אבינו מצינו שהלך ממקומו, ושם נאמר רק: "וַיֵּלֶךְ אַבְרָם פְּאֶשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה'" (בראשית יב, ד), ולא נאמר בו "ויצא", על אף שהיה צדיק! וכן ביצחק: "וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים

להצלחת

שושנה בת אסתר

הוא זכר שיצחק אביו אמר: "הקל קול יַעֲקֹב וְהִדְדִים יְדֵי עֵשָׂו" (שם כו, כב) - בזמן שקול יעקב מהדהד בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשו יכולות לשלוט (בראשית רבה סה, כ). לימוד תורה הוא הדרך היחידה להינצל מידי עשו!

הלך יעקב והטמין את עצמו ארבע-עשרה שנה בבית המדרש, ולמד תורה יומם ולילה בלי לישון על גבי מיטה, וכמו שדרשו חז"ל (בראשית רבה סח, יא) על הכתוב "וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (כח, יא) - "לשון מיעוט, באותו מקום שכב, אבל ארבע עשרה שנים שהיה טמון בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה", אלא כל אימת שביקש להתנמנם היה מניח ראשו על השולחן, ונרדם!

זאת ועוד, יעקב ידע שאי אפשר ללכת לבית לבן בלי הכנה מוקדמת! אי אפשר לחיות בסביבה כל כך מסוכנת, מבחינה רוחנית, ולא להיות מושפע ממנה לרעה, מבלי לעסוק בתורה קודם לכן.

אבל כשיעקב יצא עדיין היו יצחק ורבקה במקום, ושני צדיקים אלו הרגישו בחסרונו של הצדיק.

ביאור נוסף: התורה כופלת "ויצא" ו"וילך" דווקא אצל יעקב, משום שאצלו היו שתי יציאות!

היציאה הראשונה היתה מיד לאחר שקיבל את הברכות. על הכתוב "וַיְהִי אַךְ יֵצֵא יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ" (בראשית כח, ל) אמרו חז"ל (ילקוט"ש תולדות רמז כז), שכפסע היה בין יעקב לבין המוות! אם, חלילה, עשו היה פוגש אותו - היה הורגו במקום! אלא שיעקב הבחין בעשו המתקרב אל הבית והתחבא מאחורי הדלת, וכשעשו נכנס - ניצל את ההזדמנות וברח מבלי שישים לב אליו.

ולאן הוא ברח?

הוא לא ברח ישירות לחרון, לבית לבן, אלא שם פעמיו תחילה לבית מדרשם של שם ועבר, ללימוד תורה. וזאת מדוע?

לשוב מבית המדרש כדי להתברך ממנו להמשך הדרך, לקראת יציאתו השנייה לבית לבן: "וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ... קוֹם לְךָ פְּדִינָה אֲרָם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אֲבִי אִמְךָ וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבֵן... וְאֵל-שֵׁדֶי-יִבְרָךְ אֶתְךָ... וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרַפְת אֲבָרְקָהּ" (שם, א-ד).

בעת הזאת יצחק אבינו "חתם" על הברכות! אם עד כה היה ניתן, אולי, להעלות על הדעת שהברכות הושגו במרמה - הרי שכאן יצחק חתם על "צ'ק" הברכות, מה שלא הספיק לעשות קודם לכן משום שיעקב ברח מהבית כשראה את עשו מתקרב. "וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרַפְת אֲבָרְקָהּ" - הברכות היו בְּיַדִּי אברהם, הוא העביר אותן לְיָדִי, וכעת הן מועברות אליך!

זוהי פשר הכפילות "וַיֵּצֵא וַיִּלְךְ" - שנאמרה דווקא אצל יעקב ולא אצל אברהם ויצחק - המכוונות כנגד שתי היציאות: ויצא - ללמוד תורה, וילך - לבית לבן לשאת אשה.

ביאור שלישי: התורה הדגישה את

התורה היא ההגנה היחידה מפני היצר הרע, כמו שאמרו חז"ל (קידושין ל ע"ב): "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: בְּנֵי, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין. אם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, ואם אין אתם עוסקים בתורה - אתם נמסרים בידו".

רק התורה הקדושה יכולה להגן עליו מעשו שמפניו הוא בורח, ומלבן שאליו הוא מתעתד לבוא.

"תורה בעידנא דעסיק בה אגוני מגנא ואצולי מצלא" (סוטה כא ע"א).

"דום לה' וְהִתְחַוֵּל לוֹ - דום לה' והוא יפילם לך חללים חללים. השכם וְהֵעָרַב עליהן לבית המדרש, והן כלין מאיליהן" (גיטין ז ע"א).

זוהי, כאמור, היתה יציאתו הראשונה של יעקב: מבאר שבע לבית שם ועבר.

לאחר ארבע-עשרה שנות השחייה בבית שם ועבר, יעקב שב לביתו, בְּמַצֹּת אביו, וכפי שנאמר בסוף הפרשה הקודמת "וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב" (בראשית כח, א). הוא קרא לו

לעומתם, יעקב אבינו לא היה עשיר ולא היה לו במה להטיב עם הבריות. כל ימיו היה "אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֲהָלִים". מדוע שיציאתו תעשה רושם? אלא, כאן הוא החידוש הגדול! מיד כשיעקב יצא מהמקום אנשים הרגישו שחסר להם הצדיק. הם הרגישו ששהיית הצדיק בעיר היא הדבר הגורם להודעה זיווה והדרה של העיר, וכיציאתו ירדה העיר ממעלתה.

התורה הקדושה היא "אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן" (משלי ה, יט), ומעלה חן על לומדיה (עירובין נד ע"ב). כל הרואה תלמיד חכם השוקד על התורה, מרגיש בחן המיוחד הנסוך על פניו ומשפיע על כל הסביבה בה הוא נמצא.

אצל יעקב אי אפשר היה לתלות את

הרושם דווקא אצל יעקב, משום שאם היתה כותבת זאת אצל אברהם אבינו - היו הבריות אומרים שיציאתו עשתה רושם כיון שהיה בעל בית המלון הגדול, שכל הרוצה לבוא לתוכו וליהנות ממנו יכול לעשות זאת, ולכן פשיטא שיציאתו עשתה רושם, בהיותו המאכיל, המשקה והמארח של בית המלון.

כמו כן ביחס ליצחק. בהיותו עשיר גדול, וכמו שהעידה תורה: "וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֹּחֵץ וַגְּדַל עַד כִּי גָדַל מְאֹד" (כו, יג), עד כדי שהיו הבריות אומרים: "ובל פרוותיו של יצחק ולא כספו וזהבו של אבימלך" (בראשית רבה סד, ז), בוודאי עשה טובות וחסדים עם אנשים רבים ומשום כך יציאתו עשתה רושם.

להצלחת

שמואל בן חוה

שהם "בתוך העיר", "בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יִשָּׁבֵת" (מלכים ב ד, ג). אנשים באים להתיעץ איתם, והם גם יוצאים בעצמם אל הציבור, לעודד ולשמח את מי שזקוק לכך, לבקר חולים, לשמח חתן וכלה, וכדומה.

כמובן, וללא כל ספק, גם ישיבתם של צדיקים הסגורים בד' אמותיהם חשובה מאד ומְגִינָה על העיר, ויציאתם תעשה רושם, ומכל מקום יציאתם של הצדיקים שהם "מן העיר" משמעותית יותר, ועושה רושם רב יותר.

הרושם לא בהכנסת אורחים, ולא בעושר, כי אם רק בדבר אחד: בתורתו!

ונראה להוסיף ולומר, שלכך דקדקו חז"ל ואמרו ש"יציאת צדיק מן העיר עושה רושם", ולא הסתפקו ואמרו ש"יציאת צדיק עושה רושם", וזאת משום שישנם שני סוגים של צדיקים: יש צדיקים הספונים בתוך עצמם, לומדים לעצמם, ואין דעתם מעורבת עם הבריות. לעומתם יש צדיקים

ניסיון הממוזן - מעלה או מוריד עד התהום

מדי עולה ויורד, שר של יוון עולה ויורד, ושר של אדום עולה ועולה - ואינו יורד. עד שלבסוף ירד גם הוא, כמאמר הכתוב: "אם תִּגְבְּיָהּ פְּנֵשֶׁר וְאִם בֵּין פּוֹכְבִים שָׁיִם קִנְיָה מִשָּׁם אֲוִי־דָדָה נָאִם ה'" (עובדיה א, ד) המדבר באדום (ירושלמי נדרים פ"ג ה"ח). ובא לומר, שגם

וְהִנֵּה סָלֵם מְצַב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מְגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹקִים עֲלִיִּם וְיִרְדִּים בּוֹ (בראשית כה, יב).

במדרש (תנחומא ויצא ב) מובא, שהראה הקב"ה ליעקב את השר של בבל עולה מעל ישראל ואחר כך יורד, שר של

האומות האלה, במיסים וארנונות ומסי גולגולת.

נבהל יעקב: יכול חס ושלום לעולם יהיו משועבדים ולא תהיה גאולה?

אמר לו הקב"ה: "וְאַתָּה אַל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב... כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֶךָ מִכַּרְחוֹק וְאֶת יַרְעֶךָ מֵאֶרֶץ שָׂבָיִם וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט וְשָׁאֲנָן וְאִין מַחְרִיד" (ירמיה ל, י).

ה"בן איש חי" זיע"א היה רגיל לומר כי 'ממון' שווה בגימטריא ל'סולם'.

ממונו של האדם הוא כדוגמת סולם: ביכולתו להעלות את האדם, אבל יכול הוא גם להורידו עד התהום.

פעמים מעלה הממון את האדם במעשים טובים ובצדקות - "פְּאָר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צְדָקָתוֹ עֲמֻדַת לְעֵד" (תהלים קיב, ט). הוא עוזר לעניים, תומך

אם יעלה אדום לכוכב נוגה ושביט, לבסוף יורידו הקב"ה ואנו ניוושע בניסים גדולים - "ה' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחַרְיִשׁוּן" (שמות יד, ט).

באותה שעה אמר הקב"ה ליעקב: "למה אין אתה עולה?" - תעלה ותתמודד איתם!

אבל יעקב התיירא ואמר: כשם שיש לאלו ירידה כך גם לי חס ושלום תהיה ירידה, בשביל מה אעלה כדי לרדת אחר כך?

אמר לו הקב"ה: אל תירא, אם אתה עולה אין לך ירידה. ובכל זאת לא עלה יעקב אבינו.

אמר לו הקב"ה: יעקב, אילו האמנת ועלית - לא היית יורד לעולם, אבל עכשיו שלא האמנת ולא עלית - יהיו בניך משועבדים לארבעת מלכי

שקלים. לימים פשט את הרגל, דירתו עוקלה בשל החובות, ולבסוף נמכרה בשש עשרה מיליון שקלים שהלכו כולם לכיסוי החובות.

זהו כסף. נע ונד. מפני מה נקרא שמם זוזים? - שזוזים מכאן לשם, והאדם רק צריך להספיק לעשות בהם מצוות ומעשים טובים בטרם ילכו להם לבלי שוב.

יש לזכור כי הממון הוא בגדר סולם מוצב ארצה, אשר ראשו מגיע השמימה.

מתי ראשו של בעל הממון יגיע לשמים? - כשהוא מוצב ארצה, היינו: כאשר ראשו מכוון תמיד לכיוון הקרקע, והוא עניו ושפל רוח, ואינו מתגאה בממונו.

ונכונים הדברים לא רק לגבי ממון. כל מי שראשו מכוון ארצה, ויש לו את מידת הענווה, סופו שראשו יגיע השמימה.

ביתומים ואלמנות, ומקים ישיבות קדושות ותלמודי תורה. הממון שניתן לו מעלה אותו.

אבל ישנם בני אדם, שלא רק שאין הממון מעלה אותם, אלא ההיפך - הוא עושה אותם אכזריים ומרחיקים מאת ה'. "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט" (דברים לב, טו) - מרוב טוב הם מתחילים לבעוט, חלילה.

שלבי הסולם - הן אותם הנמצאים למעלה והן אלו שבתחתית - הם במידה זהה. אדם יכול להיות עשיר, וברגע אחד הופך הקב"ה את הסולם והוא נעשה עני. עשירות האדם ועוניו אינם תלויים בו אלא ברצון ה', אשר ברצונו מעשיר וברצונו מעני, כגלגל החוזר וסובב בעולם.

אחד האברכים סיפר אודות אחד ממכריו, עשיר גדול, שהשקיע את נכסיו בכמה חברות רווחיות וקנה לעצמו בית בשווי עשרים מיליון

עולם של ניסיונות

לאֱלוֹקִים" - 'אלוקים' זו מידת הדין
(בראשית א, א). הוא יוכל לעמוד בביקורת
ובמבחן של מידת הדין.

אך עדיין קשה, הלא התנאים
והאמוראים הקדושים, בני בניו של
יעקב אבינו, לבטח לא הגיעו לדרגתו,
ובכל זאת עמדו בצדקותם גם בלי
לחם לאכול ובגד ללבוש. הם היו
עניים מרודים, אך עמדו בניסיונות
קשים ונשארו צדיקים גמורים.

הגמרא (תענית כה ע"א) מספרת על רבי
אלעזר בן פדת שהקיז דם והוצרך
לאכול דבר מה להברות את גופו,
שאם לא כן יסתכן (כמבואר בשבת קכט
ע"א), ולא מצא בביתו מאומה מלבד
שן שום, ואכלה ואיבד את הכרתו.

בבית רבה לא היה מצוי אפילו מאכל
בהמה לתתו לבני הבית (מועד קטן כח
ע"א).

ועם כל זאת, הם הגיעו לפסגות
רוחניות! רבי אלעזר בן פדת קיים

וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים
עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבָגֵד לְלַבֵּשׁ
וְשָׁבְתִי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי
לְאֱלֹקִים (בראשית כח, כ-כא).

לכאורה תמוה מאוד. אומר יעקב:
"אם יהיה אֱלֹקִים עִמָּדִי - וְהָיָה ה' לִי
לְאֱלֹקִים", ומה אם לא יתן לו הבורא
יתברך לחם לאכול ובגד ללבוש, האם
אז ה' לא יהיה לו לאֱלוֹקִים ח"ו?
היעלה על הדעת לומר כדבר הזה!?
יעקב אבינו, בחיר האבות (בראשית רבה
עו, א), אשר דמותו חקוקה במרכבה
העליונה, יתנה תנאים עם הקב"ה!?
אכן, חלילה וחס לחשוב שיעקב אבינו
התכוון לומר שעבודת ה' שלו מותנית
בהנהגת ה' כלפיו.

הספורנו פירש, שכך אמר יעקב: אם
יהיה לי כדי חיי, "לחם לאכול ובגד
ללבוש", ואם אעמוד בכל תלאות
הדרך "ושבתי בשלום אל בית אבי",
בבריאות הגוף והנפש, אזי "והיה ה' לי

כיצד ייתכן אם כן, שיעקב אבינו יתנה את יכולתו לעמוד בצדקותו ב"לחם לאכול ובגד ללבוש"?

אכן יש לומר, כי בוודאי לא התכוון יעקב לומר שצדקותו מותנית במצבו החומרי, אלא אדרבה, הוא ביקש מה' יתברך שההנהגה עמו תהא במידת הדין ולא מידת הרחמים!

שכן ידוע כי שם הוי"ה הוא מידת הרחמים ושם אלוקים הוא מידת הדין, וביקש יעקב: "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי", הוא רוצה שהקב"ה ינהג עמו במידת הדין, שיעמיד אותו בניסיונות. אף שהוא כבר לא צעיר, אין לו ילדים, והוא חסר כל - עם זאת הוא שמח בניסיונות וחדור באמונה שיצליח לעמוד בהם והקב"ה לא יעזבהו.

אמר יעקב אבינו לפני הקב"ה: ריבוננו

בעצמו: "בְּאֵהֱבֶתְהָ תִשָּׂגָה תָמִיד (משלי ה, יט) בדבקות גמורה (עירובין נד ע"א), עד שנהיה ל"מרא דאתרא דישראל" (נדה כ ע"ב). ורבה, עם כל עניותו ודחקו, היה "עוקר הרים" בפלפולו, הוא התמנה כראש ישיבה בהיותו בגיל שמונה עשרה, עמד עשרים ושתיים שנה בתפקיד זה (ברכות סד ע"א), והיה יחיד בדורו בנגעים ואהלות (בבא מציעא פו ע"א).

לחם לא היה להם - והם העפילו לפסגה!

לרבי יהודה לא היה בגד ללבוש (נדרים מט ע"ב), אך דבר זה לא מנע ממנו להתעלות בתורה ובעבודת ה', עד שהיה ל"ראש המדברים בכל מקום" (ברכות סג ע"א), מורה הוראה בבית רבי (מנחות קג ע"ב), ופניו האירו מחכמתו (ירושלמי פסחים פ"י ה"א).

אך האמת שאדרבה, עליו לשמוח שיש לו ניסיונות! הדבר מראה כמה הוא גדול ובר מעלה, שאם לא כן הקב"ה לא היה מביאם עליו. "ה' צִדִּיק יִבְחֶן" (תהלים יא, ה) - ה' בוחן את הצדיקים ואנשי המעלה, ולא את הרשעים נחותי הדרגה.

"נִתְּתָה לִירְאֵיךָ יָם לְהִתְנוֹסֵס" (שם ס, ו), הניסיון ניתן לאדם כדי לגדלו ולרוממו, זהו הסולם שבאמצעותו יוכל לעלות ולהתעלות. לכן, אין להתעצב ולהישבר מהניסיונות אלא אדרבה, לשמוח ולעמוד בהם בעוז ובגאון!

צא ולמד מהאבות הקדושים. יעקב אבינו, לא זו בלבד שאינו נרתע מניסיונות, אלא אף מוכן שהקב"ה ינהיג אותו במידת הדין. וממי למד זאת? מאבותיו הקדושים - אברהם ויצחק. שניהם עבדו את ה' יתברך במידת הדין ולא ביקשו שיעשה איתם חסדים, אלא עמדו בכל הניסיונות שניתנו להם.

של עולם, אני יודע שיהיו לי ניסיונות, וזה מה שאני רוצה! לשם כך באתי לעולם - לעמוד בניסיונות! 'בְּחַנֵּי ה' וְנִסְנִי' (תהלים כו, ב). אינני רוצה לקבל שום דבר בחינם, אלא הכל יהיה בבחינת 'אלוקים' - על פי דין. אם מגיע לי - תן לי, ואם לאו - אל תיתן לי! אפילו לחם ומים איני רוצה לקבל בחינם, 'לחם חסד'. די בזה שהנשמה בעולם העליון התעדנה ונהנתה בחסד. לעולם הזה בא האדם כדי להתנסות ולעמוד בניסיון, ולקבל את הדברים בדין ולא בחסד.

אנו מבקשים ומתפללים שה' יתברך לא יביאנו לידי ניסיון, אך עלינו לדעת שהעולם הזה הוא עולם של ניסיונות, ועלינו לעמוד איתנים, לא להרכין את הראש ולא ליפול בעצתו של היצר הרע.

לפעמים באים על האדם ניסיונות והוא נרתע לאחוריו, מרגיש שאינו יכול לעמוד בהם.

הבוטח בה' חסד יסובבנו

אָנָא מוֹבֵד סְבָרִי מִן פְּרִי, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
 לֵית אָנָא מוֹבֵד סְבָרִי מִן פְּרִי, פִּירוּשׁ:
 וכי מוריד אני את בטחוני מבוראי?
 חלילה וחס, "הבוטח בה' חסד
 יסובבנו" (לב, י). אני בוטח כך שתעזור
 לי! "עזרי מעם ה' עשיה שמים וארץ
 וכו".

ואז, אומר המדרש דבר פלא, יעקב
 הבחין בפֶּרֶשׁ אחד, רוכב על סוס,
 שפשט את בגדיו וירד לנהר כדי
 להתקורר. אלא ששיבולת הנהר
 שטפתו, וחנקו ומת. הוא נטל את
 בגדיו ואת הסוס שרכב עליו והמשיך
 בדרכו לחרון! צדיק מצַרָה נַחֲלֵץ וַיָּבֵא
 רִשְׁעֵ תַחַתָּיו (משלי יא, ח).

כאשר אדם שֶׁסָּם בטחונו בה' - הישועה
 קרובה לבוא! וכמו שאמר דוד המלך
 ע"ה (תהלים לו, כה): "נֶעַר הָיִיתִי גַם זְקֻנָתִי
 וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב", ומיד כשיעקב
 נשא עיניו למרום וקרא: "עֲזָרִי מֵעַם
 ה'" (תהלים קכא, ב) - הקב"ה שלח לו את
 ישועתו.

וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשְּׂמֶשׁ
 (בראשית כח, יא).

יעקב אבינו בורח מפני עשו, ולאחר
 שאלפז רודף אחריו ונוטל את כל
 כספו, הוא נותר חסר כל, בלי כסף
 וללא בגדים, וְאֶת עָרֶם וְעָרְיָה (יחזקאל
 טו, י), מלבד המקל שהלך עמו יעקב, כִּי
 בְּמַקְלֵי עֲבָרְתֵי אֶת הַיְרִידִן הָזֶה (בראשית
 לב, י). "וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלֶן שָׁם כִּי בָא
 הַשְּׂמֶשׁ". הכל חשוך סביבו!

אומרים חז"ל (בראשית רבה סח, ב), שירד
 יעקב אבינו לתוך הנהר ואמר (תהלים
 קכא, א): "נִשִּׁיר לַמַּעְלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל
 הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי". אל תקרי 'אל
 ההרים' אלא 'אל ההורים'. ריבונו של
 עולם, תסתכל על הורי. כאשר רצה
 סבי, אברהם, להביא שידוך ליצחק
 בנו, שלח את עבדו אליעזר עם עשרה
 גמלים מלאים כל טוב, ואילו אני,
 ריבונו של עולם, אנה אני בא? מאין
 יבוא עזרי?

אלא שאז הזדעזע יעקב ואמר: "מה

אל הכותל. הציע להם הבחור להתלוות אליהם ברכב ולהראות להם את הדרך.

ביושבו ברכב, החלו לשוחח איתו מעט והתרשמו ממנו לטובה. כאשר הגיעו לכותל, שאלה אשתו של הנהג האם הוא רווק, וכאשר השיב בחיוב סיפרה שיש לה אחות צעירה ושאלה האם יהיה מוכן להיפגש עימה. הבחור אכן נפגש עימה, וראה שהיא כלילת המעלות והמידות, לאין ערוך ולאין שיעור מהקודמת שעזבה אותו. הבחור הוזמן להורי הכלה, ומצא משפחה מפוארת, חשובה, עתירת ייחוס וממון, ואכן יצא השידוך אל הפועל.

הבחור הגיע אלי לאחר שהכל נסגר, וסיפר לי על השידוך ועל המשפחה. אמרתי לו שאני מכיר היטב את אבי הכלה, כי הוא היה לא מכבר בישיבה

אחד מלומדי הישיבה, בחור כבן עשרים וחמש, הנדסאי בכיר, בחור מיוחד, מתמיד ומוכשר, התארס עם בחורה, וזמן קצר לפני החתונה, הבחורה התחרטה והודיעה שאין ברצונה להינשא לו. הבחור שעבר ניסיונות רבים בחיים, היה שבור ורצוץ. הוא הגיע אלי כשהוא נסער כולו, וניסיתי להרגיעו שהזיווג מהשמים, ואומנם צריך האדם לעשות השתדלות כפי שאומרת הגמרא (קידושין ב"ב) כי דרכו של האיש לחזר אחר האשה, אבל עם זאת צריך להאמין שהכל מן השמים.

יום אחד, החליט הבחור ללכת לכותל, כדי לשפוך שיח לפני בורא עולם ולפרוק את המועקה שעל ליבו. הוא החל ללכת ברגל, והנה עצרה לידו מכונית ויושביה שאלוהו כיצד מגיעים

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

צריכים אנו לדעת, שבכל מצב אסור להישבר! אפילו כאשר הכל חשוך, צריך להתפלל לפני בורא עולם, כי גם כאשר נראה שזו דרך ללא מוצא, היפלא מה' דבר!?

ותרם תרומה נכבדה לבניין הבית. בליבי חשבתי, כי אולי בזכות שהתאמץ לתרום לישיבה, זכה לבחור יקר שכזה.

דברי זיכרון

לדמותו של מו"ר רבי דב מאיר רובמן זצ"ל

"ולא התמהמהתי" למה לי?
"אלא מה", ביאר ראש הישיבה,
"ראיתי תלמיד רץ וממהר להגיע
לשיעור, דקות ספורות לפני השעה
תשע. עצרתי אותו ושאלתי: 'מדוע
אתה רץ? וכי זה מעשה של זריזות!'
לא ולא, אתה רץ משום שהתמהמהת
לפני כן! אם כן, אין ריצה זו נחשבת
כזריזות, שהרי קדמה לה
התמהמהות!'

ביום רביעי ו' כסלו חל יום ההילולא
של מורי ורבי, ראש ישיבת "תפארת
ישראל", הגאון רבי דב מאיר רובמן
זצ"ל, מחבר הספר "זכרון מאיר",
אשר זכיתי להיות אצלו כבן בית.

דוד המלך אומר: "חֲשֵׁתִי וְלֹא
הִתְמַהְמַהְתִּי לְשֹׁמֵר מְצֻוֹתֶיךָ" (תהלים
קי"ט, ס). דקדק הרב רובמן זצ"ל והקשה
מדוע כופל דוד המלך את דבריו,
שהרי אם "חשתי", כלומר הזדרזתי,

בהנהגותיו הישרות יום יום, היה ראש הישיבה מלמדנו אורחות חיים.

באחת הפעמים הוא פנה אלי ואמר: "תלמידי היקר, מה שאפשר לעשות לבד, אין לעשות על ידי שליח!"

ומעשה שהיה כך היה. פעם נכנס ראש הישיבה לחדר וגילה שהמנורה יצאה מכלל שימוש ויש צורך להחליפה. הלך ראש הישיבה למחסן והביא מנורה. לאחר מכן, נטל שרפרף, ביקש ממני להחזיק בו וטיפס בעצמו כדי להחליף את המנורה.

"אני יכול, אני אעלה להחליף את המנורה", קראתי, "לא על ראש הישיבה לעשותה!"

אולם ראש הישיבה אמר: "לא ולא! אני עולה! אני מחליף! ואסביר לך את כוונתי. קיימא לן בגמרא (קידושין מג ע"א) ששלוחו של אדם כמותו, כלומר שפעולה שנעשתה על ידי שליח הרי היא כאילו עשאה המשלה. אבל אני דורש את דברי הגמרא כך: 'שלוחו של אדם כמותו', כשאדם ממנה שליח ואינו עושה את הדבר בעצמו, הרי הוא

אבל דוד המלך אומר: 'חשתי', כלומר הזדרזתי ולא התמהמהתי מלכתחילה. אצל דוד המלך היתה זו זריזות אמיתית, לא התמהמהות שהצריכה אחריה ריצה, אלא 'חֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמַהְתִּי!'

ראש הישיבה היה רגיל לספר את המעשה הנודע אודות רבי ישראל מסלנט, שבא לבקר את בנו בישיבה, כדי לראות את מצבו. פנה רבי ישראל אל מקום מגוריו של בנו, סקר את החדר ותכף שב לאחוריו. לאחר מכן, אמר רבי ישראל לבנו: "ראיתי שאתה מסודר, מתמיד בלימודים וכו'".

"אבא", שאל הבן, "הרי לא נכנסת להיכל הישיבה, לא ראית אותי בלימודי ולא בחנת אותי כלל, כיצד ראית אם כן שאני מתמיד בלימודים!?"

"בני היקר!" השיב רבי ישראל, "ראיתי את מיטתך מוצעת כראוי ואת בגדיך מסודרים בארון, ולפי זאת ידעתי גם ידעתי מה מצבך!"

היתה לי סייעתא דשמיא מיוחדת, שמכוחה זכיתי להגיע לישיבות ולעסוק בתורה הקדושה.

כאשר ילדי עדות המזרח הגיעו ארצה מחו"ל ב"עליית הנוער", שיכנו אותם למשך תקופה בת חודש עד חודש וחצי במחנה מעבר ב'רמת הדסה' בצפון הארץ, ליד נהריה. לאחר מכן מיינו אותם ושלחו כל אחד ואחד למקום שאמור להתאים לו, לפי אופי וסגנון המשפחה. הורים רבים שלחו את צאצאיהם ארצה, כשהם סומכים על כך שבארץ ישראל הכל קדוש וטהור. אבל למעשה, ילדים רבים שבאו מבתיים שומרי תורה ומצוות, נשלחו לקיבוצים חילוניים והתרחקו כליל ממסורת ישראל.

כאשר הורי ביקשו לעלות לארץ ישראל, אמרו להם שליחי הסוכנות: "אתם אחת עשרה נפשות, אי אפשר להעלות בבת אחת משפחה כל כך גדולה. תשלחו קודם כל שלושה ילדים ולאחר מכן נאשר לכם לעלות!" שליחי הסוכנות אמרו זאת במחשבה

כמת, שאינו יודע מה עשה ואיך עשה השליח. כל מה שביכולתך לעשות בעצמך, עשה בעצמך!"

באחת ההזדמנויות סיפר ראש הישיבה על גודל הניסים שנעשו לו והודה לה' יתברך על חייו שניתנו לו במתנה.

באותה תקופה, עורקיו היו סתומים לגמרי, והרופאים לא נתנו לו כל סיכוי לחיות. ראש הישיבה עבר ניתוח לב פתוח, והרופאים השתוממו לראותו נשאר בחיים כנגד כל הסיכויים. הם ישבו והסבירו לו שיש כאן דברים למעלה מבינתם, מעל דרך הטבע, שכן כל העורקים היו סתומים. "נברא לך עורק חדש!" טענו בפני הרופאים, "ה' רצה לתת לך חיים במתנה, וברא לך עורק חדש!"

כך עמד ראש הישיבה בפני כל בני הישיבה והודה בכל פה ולשון לה' יתברך על גודל רחמיו וחסדיו עימו.

חלוקת השבי והמלקוח. כל הילדים חולקו לכל מיני מוסדות ממגזרים שונים. ישבה שם סוללה של כעשרים אנשים, ביניהם היו גם כן דתיים ואחד ירא שמיים מ"פועלי אגודת ישראל". והם התחילו לחקור כל ילד ולברר האם הוא בן למשפחה שומרת תורה ומצוות.

כשאחד מאנשי הוועדה שאל אותי אודות מוצאי, אמרתי לו: "במרוקו יש לסבא שלי בית כנסת משלו, ובו שבעה ספרי תורה, אשר הוא גם משמש בתור אכסניה גדולה להכנסת אורחים וגמילות חסדים, אמא שלי אמרה לי 'בני, לך רק למקום תורה!'" אחי הגדול היה ירא שמיים, אבל בבחרותו הוא נסע עם כמה מחבריו לעיר הגדולה קזבלנקה, כדי לעבוד ולהרוויח כסף. חברי הוועדה שאלו אותי אם יש לי אחים. כשהשבתי בחיוב שאלו אותי במה עוסק אחי הגדול. כשעניתי כי הוא עובד כפועל בקזבלנקה, הם החלו לחקור אותי ולברר האם הוא שומר תורה ומצוות.

שעד שההורים יעלו ארצה, הם יוכלו לשמד את הילדים. ולאחר מכן, כשההורים יעלו, יישמדו גם אותם בעקבות ילדיהם. זה היה הדגם שעל פיו הם פעלו על מנת להרחיק את עם ישראל ממסורת אבותינו.

באנו ארצה שלושה ילדים צעירים: אחותי שהיתה כבת ארבע עשרה, אני שהייתי בגיל אחת עשרה ואחי שהיה בן עשר. כשהגענו למחנה המיון ב"רמת הדסה", אנשי ה"סוכנות היהודית" חילקו לבנים ולבנות מדים שכללו מכנסיים קצרים וגופיות טריקו. אבל אחותי לא הסכימה לכך בשום פנים ואופן ואמרה: "אם אני לא יכולה ללבוש חצאית, תחזירו אותי למרוקו, אני לא נשארת פה!" כשראו כי היא עומדת על דעתה, הלכו והביאו לה חצאית.

לפני שנפרדנו, אמי אמרה לי: "שמע בני, לך רק למקום שבו שומרים על שבת קודש, לומדים תורה ומתפללים!"

ב"רמת הדסה" היו חלוקת השלל,

לא יכולנו להתאחד עימם, עד שבמסירות נפש של ממש הם אמרו כי פניהם מועדות לטנג'יר, כביכול כדי לחתן את אחי הגדול, כאשר למעשה הם התכוונו לעלות לארץ ישראל. אם היו תופסים אותם, היו הורגים אותם על המקום, חס ושלום. אבל בחסדי ה' הם הגיעו ארצה בשלום. היה זה לאחר שכבר הגעתי לגיל מצוות ולמדתי בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה אצל הגאונים רבי דב מאיר רובמן והרב רפאל שפירא, בן אחותו של הגאון מבריסק זצ"ל. אבל היו רבים שלא זכו לכך וירדו מהדת כליל.

בקבוצת המסע לארץ היה בחור בשם יהושע, שהספיק כבר ללמוד בתלמוד תורה ובישיבה קטנה. הוא היה בן חמש עשרה, מבוגר קמעא משאר הילדים, והיה שר לנו בכל שבת "שלום עליכם" בקול נעים שחדר

וכך החל ויכוח בין חברי הועדה. היהודים מ"פועלי אגודת ישראל" נלחם ככבשה אחת בן שבעים זאבים עד שהצליח לשכנע את חברי הועדה לשלוח אותי ללמוד בישיבה בכפר סבא.

וכך בחסד ה' זכינו אני, אחי ואחותי להגיע למקומות תורה. אפילו שהיה קשה לי ולאחי להיפרד מאחותנו הגדולה, עמדנו על כך שהיא תלך למדרשה לבנות לבד.

מנהל הישיבה בכפר סבא, רבי אליה חיים וזיביץ, היה צדיק קדוש. הוא ראה שאני אוהב ללמוד גמרא ואמר: "אני אלמד איתך!" ומאז הוא היה בא מידי בוקר ומעיר אותי מוקדם, ולאחר מכן היינו יושבים בבית הכנסת ולומדים עד התפילה.

הורי נותרו בחו"ל למשך שנתיים, בהן

לרפואת

משה בן ציפורה

והמנגינה הזאת חדרה ללבבות והשיבה רבים מעוזן.

חמש שנים לאחר מכן, כשלמדתי בישיבת "תפארת ישראל", עברתי יום אחד ברחוב בחיפה וראיתי לפתע פנים מוכרות. התבוננתי וזיהיתי כי זה יהושע שבאותה עת כבר היה בחור בן תשע עשרה. לדאבון לב, לקחוהו לקיבוץ, שם הוא הפך להיות פוקר ההולך בגילוי ראש.

"אתה יהושע?" פניתי אליו, "היית איתנו במחנה המעבר? אתה בעל ה'שלוש עליכם'?"

"כן!"

"אתה זוכר את אלבו הקטן, שהיה נדבק אליך ומבקש שתשיר לו 'שלוש עליכם'?"

בתקופה בה שהינו במחנה המעבר, הייתי ילד קטן, ולמרות זאת יהושע זכר אותי. "אני לומד כיום בישיבה", סיפרתי, "ומה איתך? שאלתי..."

עיניו של יהושע זלגו דמעות. הוא היה בהכנה לטכניון ולמד איזה מקצוע

לליבי. היינו יושבים בחדר האוכל במרסיי שבצרפת או במחנה המעבר, והוא היה מזמר לנו את ה"שלוש עליכם" במנגינה מיוחדת. אנשים רבים חזרו בתשובה בגלל ה"שלוש עליכם" הזה, שאותו אני שר בקלטות ובדרשות.

בכל "פשיטה" הייתי מתאר מה עושים כיום יהודים בליל שבת: איפה אילנה? - בתיאטרון. איפה גילי? - הלך לכדורסל, איך השבת? תשעה באב...

לעומת זאת, כאשר אתה נכנס לבית יהודי, "אִי זֶה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנֶנוּ לִי" (ישעיהו סו, א), השולחן ערוך, הנרות דולקים, ריח הדגים והחלות מפיץ אווירה של שבת קודש. והנה נכנס האבא וכל הילדים ניגשים אליו ומנשקים את ידו, "בְּנֵיךָ פְּשִׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ" (תהילים קכח, ג), וכולם שרים ביחד: "שלוש עליכם מלאכי השלום, מלאכי עליון, מלך מלכי המלכים הקב"ה"... במשך שנים הייתי שר בציבור את המנגינה העריבה שלמדתי מיהושע,

המוסר. והרבה ממה שזכיתי במעשיי,
הוא בזכות מורה הדרך שהתווה לנו
את דרך הישר.

אחרי שלוש שנים נכנסנו לישיבה
גדולה, שם עסקנו בפלפולים עצומים
מבית מדרשם של רבי נפתלי טרופ,
רבי חיים סולוביצ'יק ורבי ברוך בער
ליבוביץ זצ"ל. למדנו את מסכת חולין,
מסכת כתובות ומסכת בבא קמא.
כשעסקנו בלימוד מסכת חולין,
אמרתי לעצמי: 'הבה ננצל את זה
ללימוד הלכה למעשה. לקחתי
חברותא ולמדתי עמו הלכה למעשה
בשעות אחר הסדרים. החל מהשעה
רבע לעשר בלילה, ישבתי עם
החברותא ללמוד את כל הבית יוסף,
הש"ך והט"ז. למדנו באופן יסודי את
הלכות מליחה, בשר וחלב ותערובות.
לאחר מכן הרגשתי כי אני יכול לגשת

מכני, בלי דת, בלי שבת ובלי כלום.
כמורבים גם הוא הלך לשמד ולאבדון.

לאחר שהגעתי לארץ, מגיל אחת-
עשרה עד גיל בר מצוה, למדתי הלכה
ואת כל סדר זרעים במוסד של "פועלי
אגודת ישראל" בכפר סבא.

בגיל שלוש-עשרה וחצי, אחרי בר
המצוה, נכנסתי לישיבה הקטנה
"תפארת ישראל" בחיפה. באותה
תקופה, למדנו בעיקר גמרא בעיון,
ומעט הלכה, שולחן ערוך, "חיי אדם"
ו"חכמת אדם".

מורי ורבי, הרב רובמן זצ"ל, ראש
הישיבה, התחנך בישיבת קלם וזכה
לשאוב משם את תורתו ומוסריו
הנפלאים. הוא היה מתנהג עמו
באהבה כבנים ממש. חניך והדריך
אותנו בלימוד התורה ובלימוד

שני דפים, אלא מחברת שלמה בת עשרים וארבעה דפים! היתה זו תקופה ארוכה של "כתישה", בה לא חשבנו על שום דבר מלבד החומר הנלמד.

לאחר מכן התחלתי לעסוק בלימוד הלכות שבת והלכות נידה והשקעתי מאמצים מרובים כדי לדעת ולזכור כל הלכה. כל החיות של האדם נובעת מלימוד התורה, כשהוא חוזר ומברר ושואל וכותב פעם אחר פעם.

למבחן. ניגשתי ונבחנתי וברוך ה' הצלחתי וקיבלתי היתר הוראה וסמיכה לרבנות מהגאונים רבני העיר טבריה, הרב מאיר ועקנין והרב רפאל קוק זצ"ל.

אחר נישואי למדתי דינות אצל מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל. במשך שלוש שנים למדנו חושן משפט ואבן העזר. הלימוד היה בעמל גדול והבחינות היו מחמירות, בהן היה צריך למלא מהזיכרון מחברות שלמות. לא דף או

זה היום עשה ה'

בשעה טובה ומוצלחת יצא לאור

ספר מפתחות "משכני אחריד"

על כל סדרת ספרי "משכני אחריד" של מורינו ורבינו מרן ראש הישיבה

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א

הכוללים בתוכם: מפתח צרכים/נושאים, מפתח מקורות תנ"ך, ש"ס, מדרשים ומפרשים

מפתח רבנים, סיפורים וזו"ד...

ניתן להשיג משרדי הישיבה, בטלפון: 02-5000455

המפתחות

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה